Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет історії та соціальних наук
Кафедра історії та методики її навчання

Назва дисципліни / освітнього компонента	Повсякденне життя та ментальність середньовічного суспільства
Освітня програма	ОПП Історія та археологія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Мова викладання	Українська мова викладання
Викладач	**Ворон Олена Петрівна**, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та методики її навчання
CV викладача на сайті кафедри	http://fipmv/rv/ua/
E-mail викладача	olena.voron@.rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» з основними «структурами» повсякденного життя середньовічної Європи та з її ментальними орієнтирами; розібратись у регіональних і соціальних особливостях «структур» повсякдення; ознайомити з духовно-ментальними цінностями середньовічної європейської цивілізації у її цілісності та розмаїтті; зосередити увагу на усвідомлених, а особливо на неусвідомлених орієнтирах, за якими розвивались типові для епохи Середньовіччя уявлення людей. Навчальний курс дозволить не лише поглибити знання з ключових проблем всесвітньої історії, а й доповнить їх вивченням менталітету та культурних потреб «людини» середньовічної епохи, її соціокультурних умов існування, цінностей середньовічної культури. Оволодіння дисципліною передбачає пізнання через призму ментальних уявлень людини сутності епохи Середньовіччя, політичних, соціально-економічних та культурних процесів, як важливої складової світової культури в цілому.

Завдання курсу:

• розкрити сутнісні риси культури повсякденності та особливості способу мислення й сприйняття навколишнього світу у середньовічній цивілізації;

• сформувати здатність аналізувати культурні процеси повсякденності;

• виявити типові ментальні структури для середньовічного суспільства;

• показати динаміку і своєрідність культури повсякденності та ментальних орієнтирів народів Західної Європи в період Середньовіччя;

• виробити вміння знаходити і критично аналізувати, узагальнювати потрібну інформацію;

• застосовувати набуті знання у вивченні складових елементів історичного минулого світового процесу.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей інтегральних, загальних та спеціальних (фахових).

Згідно з освітньо-професійною програмою дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей.

Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Курс дозволяє здобути такі загальні компетенції:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії і закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК01. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

ФК02. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

ФК04. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

ФК05. Здатність відшуковувати для освітньої і наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і ін.).

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна (ПРН)

ПРН02. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН04. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН07. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

ПРН09. Мати навичками організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

Зміст навчальної дисципліни

Модуль І. Теоретичні аспекти історії ментальності та повсякденності

Тема 1. Повсякденне життя як напрям історичних досліджень. Теоретичні розробки поняття «ментальність»

Тема 2. Хронотоп повсякдення середньовічної Європи

Тема 3. Речовий світ повсякденної культури середньовіччя

Тема 4. Життя середньовічного міста. Організація міського життя

Модуль ІІ. Ментальні орієнтири середньовічного суспільства

Тема 5. Західноєвропейське суспільство часів Середньовіччя

Тема 6. Індивід, особистість та суспільство у середньовічній ментальності

Тема 7. Світ емоцій середньовічної людини

Тема 8. Інститут сім'ї та шлюбу у Західноєвропейській цивілізації

Тема 9. Сексуальність та кохання у європейській ментальності

Тема 10. Релігія у житті середньовічного суспільства